

2015

Kuinka aloittaa hankinta Kiinasta

Pekka Korva

Kuinka aloittaa hankinta Kiinasta

Kiina on valtavan suuri maa josta löytyy tavarantoimittajia joka lähtöön. Kiina ei ole enää halpatuotannon mekka, vaan siellä tehdään myös erittäin laadukasta ja korkean teknologian tavaraa kohtuulliseen hintaan. Kiinasta hankinta ei ole yhtä helppoa kuin Suomen rajojen sisällä tai Euroopassa, mutta oikein toimimalla ja riskit tiedostamalla Kiinasta hankkimalla voi saada tuotteita kustannustehokkaasti.

Speksit, speksit ja speksit eli tiedä mitä hankit

Ennen hankinnan aloittamista ja siihen investoimista, on hyvä lyödä lukkoon mitä tuotetta Kiinasta tarkalleen ottaen lähtee hankkimaan. Jos tuotteen määrittelyjä muuttaa hankinnan eri vaiheissa, aiheuttaa se tahattomia sekaannuksia ja pitkittää hankintaprosessia.

Tuotteen määrittelyt, eli tuttavallisemmin speksit, kannattaa olla tarkasti ja yksiselitteisesti kirjattuna toleransseineen. Rungas kuvien ja piirrosten käyttö helpottaa viestintää. Tuotteen ominaisuudet kannattaa jakaa vähimmäisvaatimuksiin ja suotaviin ominaisuuksiin. Tämä antaa lisäpaukkuja hintaneuvotteluihin ja valinnanvaraa, kun tiedät mistä ominaisuuksista voi tarpeen tullen luopua. Jos tuotteesi vaatii sertifikaatteja, tämä on hyvä olla spekseissä selkeästi esillä, koska sertifikaattien vaatiminen sulkee jotkin toimittajat pelistä pois.

Spekseihin kuuluvat myös hinta, toimitusaika, haluttu paketointi, tuotteen haluttu määrä, laatu ja miten se määritellään. Jotkin toimittajat eivät yksinkertaisesti pysty toteuttamaan tuotantoa haluttuun toimitusaikaan, määrään, laatuun tai hintaan. Toimitusaika kannattaa neuvotella todellista tarvetta tiukemmaksi, jotta sinulle jää aikaa korjaaviin toimenpiteisiin ongelmien ilmetessä.

Mitä kautta löytää toimittajat

Toimittajia kannattaa aina olla etsittynä useampi ja Kiinasta niitä yleensä löytyykin. Yhden toimittajan varassa ei kannata edetä, koska Kiina on arvaamaton paikka. Älä ikinä mene Kiinaan tapaamaan vain yhtä toimittajaa.

Internet

Alibaba.com on erittäin suosittu verkkosivusto josta löytyy toimittajia tuotteille joka lähtöön. Netin kautta toimittajan löytäminen voikin olla kustannustehokkain tapa joissakin tapauksissa. Vaikka toimittaja netistä löytyisikin, kannattaa silti suhtautua tuloksiin kriittisesti ja tarkistaa toimittajan taustat. Netissäkin ostaja varokoon ja onpa tapauksia missä suomalainen on saanut haluamansa tavaransa sijaan kontillisen tyhjiä laatikoita Suomen satamaan.

Jos kiinan kielen kirjoittaminen sujuu, niin kannattaa ”googlettaa” kiinalaisella vastineella Baidu.com - hakukoneella.

Tukkumarket

Kiinan jokaisesta suurkaupungista löytyy turuja ja toreja, joilla toimittajat esittelevät ja myyvät tuotteitaan täysipäiväisesti Kiinan sisämarkkinoille ja vientiin. Yhdellä tukkumarketilla voi olla satoja vaikkapa huonekalujen toimittajia. Nämä marketit ovat hyvä tapa saada yhdellä käynnillä monta kilpailevaa tarjousta ja niillä vierailu antaa mahdollisuuden tehtaan taustojen yleiseen tarkistamiseen.

Messut

Kiinassa järjestetään vuositasolla valtava määrä eri teollisuudenalojen hankintamessuja. Näiden messujen lisäksi ovat vielä yleismessut, tunnetuimpana Guangzhoun Canton Fair eli Kantonin messut. Messut ovat myös erinomainen tapa lähestyä toimittajia, koska siellä saa monesti suoran yhteyden jopa toimittajan johtoportaan ja toimittajaa voi täten haastatella monipuolisemmin.

Toimittajien karsiminen

Kun sinulla on lista useista potentiaalisista toimittajista, niin seuraava vaihe on ottaa niistä järjestelmällisesti selvää:

- Onko toimittajasi varmasti tehdas jos olet näin oletanut
- Mikä on toimittajan yrityksen virallinen nimi, kaupparekisterinumero sekä rekisteröintipaikka? Kiinalaisen yrityksen virallinen nimi on aina kiinaksi kiinalaisilla merkeillä eikä ikinä englanniksi. Hongkongilaisella yrityksellä voi olla kiinalainen ja/tai englanninkielinen virallinen nimi. Varmista, että virallista nimeä tai muuta yksilöintitunnusta käytetään järjestelmällisesti kaikissa tarjouksissa, sopimuksissa, laskuissa, kuiteissa ja muussa yhteydenpidossa sekä leimasimissa.
- Pystyykö toimittaja toteuttamaan jokaisen vähimmäisvaatimuksesi
- Kuinka monta suotavaa tuoteominaisuutta toimittaja pystyy toteuttamaan
- Onko toimittajalla referenssejä vastaavista projekteista

Karsi ne toimittajat jotka eivät vähimmäisvaatimuksiisi pysty ja jatka neuvotteluja parhaiden toimittajakandidaattien kanssa. Tilaa toimittajilta mallikappaleet.

Hintaneuvottelut

Vaikka hinta voi olla sellainen seikka jonka perusteella toimittajat karsiutuvat, niin kannattaa pitää mielessä että se on usein neuvoteltavissa halutunlaiseksi, kun taas tuotteen minimimäärityistä ei useinkaan voi tinkiä. Jotta päästäisiin toimittajan alhaisimpaan hintaan, siitä on paras neuvotella kasvotusten kiinankielellä ja Kiinan valuuttaa renminbiä käyttäen. Hinnan alas saamiseksi on myös mahdollista tinkiä tuotemäärityiden suotavista ominaisuuksista. Usein hinnasta neuvotellessa kiinalaista toimittajaa kiinnostaa eniten tilauksesi kokonaismäärä. Varsin usein toimittajilla on minimi tilausmääränä yksi merikontillinen tuotteita ja heidän listahintansa on laskettu sen mukaan.

Kertauksena siis:

- FOB-hinta
- Tilausmäärä
- Kiinan valuutta (CNY)
- Jousta suotavista ominaisuuksista
- Neuvottele kasvotusten kiinan kielellä

Yksikköhintaa on mahdollista saada alemmaksi jos onnistut vakuuttamaan toimittajan suurista jatkotilauksista.

Tilaaminen

Pyydä tehtaalta lopullinen tarjous ja tarkasta se. Mitä yksityiskohtaisemmin tehdas on tuotteen tarjouksessaan kuvaillut ja määritellyt, sen parempi. Varmista että kriittiset tuotemääritykset ovat sisällytetty tarjoukseen yksiselitteisesti. Parhaiten tarjouksen saa kuntoon käymällä sen läpi toimittajan kanssa kasvotusten. Kiinassa musta valkoisella on poikaa, tämä antaa neuvotteluvaltin myöhemmin tuotannon laadun tarkkailuun. Yrityksen nimenkirjoitusoikeus selviää kaupparekisteristä.

Pyydä tehtaalta lasku ja varmista, että se viittaa varmistettuun lopulliseen tarjoukseen. Maksa aina yrityksen pankkitilille ja varmista, että maksu menee varmasti oikealle yritykselle! Älä ikinä maksa kenenkään henkilökohtaiselle pankkitilille.

Kiinassa toimittajat eivät yleensä tee tilaukselle mitään, ennen kuin etumaksu näkyy heidän tilillään. Etumaksun määrä vaihtelee, riippuen tuotteesta ja siitä että maksaako asiakas Kiinan sisältä paikallisessa valuutassa vai maksaako tilaaja ulkomailta euroissa tai dollareissa. Tyypillisesti etumaksu on 30–50 % toimituksen arvosta.

Aina kun teet maksun, lähetä maksusta tosite toimittajalle välittömästi. Valvo maksun etenemistä ja varmista, että projekti etenee kun maksu on saapunut toimittajalle.

Kiinassa monet isommista toimittajista voivat suostua myös ns. remburssiin eli tuttavallisemmin LC:hen (*letter of credit*). Remburssi on ostajalle turvallinen vaihtoehto sillä remburssin ehtojen on täytyttävä ennenkuin raha vaihtaa omistajaa. Voit kysyä remburssista lisätietoja pankiltasi ja muista kysellä tästä vaihtoehdosta toimittajilta.

Kiinassa monien toimittajien kanssa asioidessa toimitussopimuksen virkaa toimittaa proformalasku (*proforma invoice, PI*), mutta mikäli tilauksen arvo on suuri eikä remburssi ole käytettävissä, kiinankielinen toimitussopimus on melkein välttämätön. Proformalaskulla ei tee käytännössä mitään oikeudessa. Remburssia käytettäessä tilanne on eri koska pankki laatii LC:n proformalaskun pohjalta ja täten antaa sille painoarvon.

Tuotannon käynnistäminen ja valvonta

Kun maksu on saapunut toimittajalle soita tälle ja varmista että toimittaja on asiasta tietoinen ja aloittaa tuotannon. Tuotannon käynnistyttyä voit pyytää toimittajaa lähettämään sinulle satunnaisvalitun mallin ensimmäisen massantuotantoerän kappaleiden joukosta. Näin laatuongelmiin voi puuttua jo aikaisessa vaiheessa.

Hoida tilauksen laadunvalvonta viimeistään kun tuotteet ovat toimittajalla valmiina, mutta eivät vielä pakattuna. Laadunvalvontakäyntiä tehdessäsi pidä mukana tilauspapereita ja sovittuja tuotteen speksejä. Tee laadunvalvonta sovittujen toleranssien mukaan. Mikäli toleransseja ei tilauksessa ole erikseen sovittu, pyydä nähtävillesi tehtaan sisäinen laatudokumentaatio josta toleranssit ilmenevät – mikäli tarkastettu tuote ei vastaa edes tehtaan sisäisiä laatuvaatimuksia, tuotetta ei missään nimessä tule hyväksyä. Laaduntarkkailussa hyödyllisiä välineitä ovat mm. muistiinpanovälineet, taskulamppu, rullamitta, kaliiperi, vaaka ja digikamera.

Tyypillisesti toimittajat varautuvat hukkaan muutaman prosentin ylimäärän verran. Mikäli hukkakappaleita tulee laaduntarkkailussa enemmän, pyydä toimittajaa valmistamaan sinulle uusia tuotteita ja kerro heille, että toimitusta voidaan tämän takia lykätä. Mikäli toimitusaika on tiukka, vähennä hukkakappaleet tilauksen kokonaismäärästä ja vähennä hukkakappaleiden arvo lopullisesta kauppasummasta. Ota huomioon että mikäli maksuvaihtoehtona tehtaalle on LC ja siinä on sallittu ns. *partial shipment*, osa tuotteista voi tältä pohjalta jäädä toimittajalle, niiden arvo vähennetään silloin LC:stä ja toimittaja voi harkita pitävätkö he tuotteita varastossa valmiina kenties seuraavaa toimitusta odottamassa.

Toimitus Suomeen

Mene tehtaalle valvomaan tuotteiden pakkaaminen ja konttiin lastaaminen. Jos hyvälaatuiset tuotteet menevät pilalle huonon tai huolimattoman pakkauksen ja kuljetuksen takia, koko hankinta on mennyt hukkaan. Pakkaamisen laadun valvominen on tärkeää jo senkin takia, että ei ole ennenkuulumatonta toimittajan vaihtaneen huonolaatuisia tuotteita hyvien tilalle, vielä tuotteiden paketoituvaiheessa kun valvova silmä ei ollut paikalla.

Reklamointi

Tavallisesti reklamointi ei Kiinassa kovin helposti onnistu. Kun kauppasumma on maksettu, niin se käytännössä katsotaan tavaran laadun ja määrän hyväksymiseksi, piti asia paikkansa tai ei. Siksi laadun ja määrän tarkastus ennen koko kauppasumman maksamista on erittäin tärkeää.

Jos reklamoitava vahinko ei ole ollut niin suuri, että se katkaisisi yhteistyön toimittajan kanssa, on hyvitystä mahdollista saada seuraavan tilauksen yhteydessä. Muista dokumentoida kaikki mahdolliset laatuvirheet saapunutta tavaraa tarkastaessasi mahdollista reklamointia/tulevan tilauksen hintaneuvottelua varten.

China Operations Support toivottaa hankintamenestystä!

Kun tarvitset viennin tai hankinnan palveluja Kiinassa, China Operations Supportin suomalainen tiimi Kantonissa auttaa aina. Meidät tavoittaa helposti!

Sähköposti: info@chinaops.fi

Puhelin Suomesta: 09 2316 5881

Puhelin muualta: +852 8124 5881

www-sivut: www.chinaops.fi

Suomalaista tiimiämme Kiinassa

Hankintaprosessi

Vaihe 1: Partnerihaku

1. Speksien tarkka määrittely
 - a. Piirrustukset
 - b. Materiaalin laatu ja viimeistely
 - c. Sertifikaatit
 - d. Paketointi
 - e. Tilausmäärä
 - f. Toimitusaika
 - g. Tavoitehinta
 - h. jne.
2. Tuotteeseen perehtyminen
3. Suunnitellaan miten tuotetun tavaran laatu tullaan tarkastamaan ja toteamaan halutunlaiseksi (Inspection and Testing Plan)
4. Speksien lokalisointi ml. kääntäminen
5. Usean potentiaalisen valmistajan etsiminen
6. Parhaimpien valmistajien alustava valinta
7. Valmistajan tai valmistajien auditointi
 - a. Liiketoimintalisenssi
 - b. Referenssit
 - c. Tehtaalla vierailu ja tuotantoedellytysten tarkastaminen
8. Hintaneuvottelu
9. Toimittajan lopullinen valinta

Vaihe 2: Tuotanto

10. Tarjouksen hyväksyminen
11. Mallikappaleen valmistaminen
12. Mallikappaleen valokuvaaminen, mittaaminen, punnitseminen ja kirjaus massatuotantokappaleeseen vertaamista varten
13. Mallikappaleen toimittaminen asiakkaalle
14. Massatuotannon aloittaminen
 - a. Kiinankielisen toimitussopimuksen laadinta mikäli remburssi ei ole käytössä ja tilauksen arvo on suuri
 - b. Alkumaksun maksaminen tai remburssin vahvistaminen
15. Massatuotannon mallikappaleen valokuvaaminen, mittaaminen yms. ja vertaaminen hyväksytyyn mallikappaleeseen
16. Mikäli massatuotannon malli on hyväksytty, tehdas voi suorittaa massatuotannon
17. Laaduntarkkailu
 - a. Mahdollinen tarkastus tuotannon ollessa käynnissä
 - b. Lopullinen laaduntarkastus kaikkien tuotteiden ollessa valmiina

Vaihe 3: Pakkaaminen ja Suomeen toimitus

18. Tuotteiden pakkaamisen valvonta
19. Yhteydenotto huolitsijaan ja toimitustavan valinta
 - a. LCL (less than container load, alle kontin toimitus) tai FCL (full container load, täyden kontin toimitus) tai kuriiri/posti

20. Konttiin lastauksen valvonta
21. Loppumaksun maksaminen tai remburssiasiakirjojen tarkastaminen ja remburssin hyväksyminen
22. Rahti
23. Saapuneen kontin vastaanotto ja tuotteiden tarkastaminen
 - a. Laatueroavien kirjaaminen